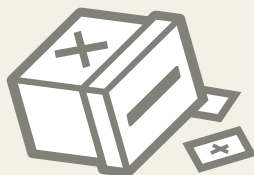


Ekspert:

# Ny fondsmodel er en fuser

*Lige før udskrivelsen af valget blev den længe ventede generationsskiftemodel, der skal sikre, at vi igen kan se nye erhvervsdrivende fonde på dansk jord, fremlagt som del af regeringens vækstudspil. Men modtagelsen er alt andet end positiv. "Modellen er en fuser," lyder det fra Susanne Nørgaard, en af landets førende eksperter i fondsbeskatning.*

## Efter valget



### VÆKST

**T**re måneder over deadline og mere end to år efter at regeringen lovede, at de ville åbne op for, at der igen skulle etableres fonde på dansk jord, kom der et oplæg til, hvordan en konkret generationsskiftemodel kan se ud. Modellen, som blev fremlagt som en del af regeringens samlede vækstudspil, lige før Helle Thorning-Schmidt (S) onsdag i sidste uge trykkede på valgknappen, åbner for en successionsadgang ved overdragelse af en virksomhed til en fond pr. 1. januar 2016. I udspillet hedder det, at det er en "markant forbedring af rammevilkårene i forbindelse med generationsskifte ved overdragelse til en erhvervsdrivende fond." *Se tekstboks.*

Fra flere eksperter lyder nu en skarp kritik af, at udspillet langtfra er den håndsrekning til danske virksomheder, som det giver sig ud for. Tværtimod er det en ulv i fåreklæder, som kan ende med at koste virksomhederne dyrt, hvis de vælger at generationsskifte til et fondsejerskab.

"Regeringen stikker blå i øjnene. Der

er for mange værnsregler, krav om ekstra beskatning og andre betingelser forbundet med den nye fondsmodel til, at den er attraktiv. Udspillet kan i sidste ende blive en dyr skatteregning for fonden og dens virksomhed," siger Rasmus Feldthusen, professor i formueret ved Københavns Universitet og ekspert i generationsskifte og fonde.

Flere eksperter opfordrer derfor til, at modellen gentænkes efter valget.

"Det er fuldstændig hat og briller. Jeg kan ikke forestille mig, at der er nogen, som vil benytte sig af den nye model, hvis den bliver vedtaget – fordi den simpelthen ikke er attraktiv. Der er brug for at kigge grundigt på det her efter valget," siger Susanne Nørgaard, partner i PWC og en af Danmarks førende eksperter i fondsbeskatning.

### På lovprogrammet for efteråret

Både Venstre og Socialdemokraterne er en del af forliget om Vækstplan DK, hvor man fra politisk hånd har nikked til at åbne op for at have erhvervsdrivende fonde og hermed en ny fondsbeskatningsmodel. Så hvad enten regeringen efter valget ledes af Thorning eller Løkke, vil en model for fondsbeskatning være en af de ting, som vil stå på lovprogrammet for efteråret.

"Hvis jeg, som jeg jo håber, stadig er skatteminister efter valget, vil det komme på min *to do*-liste for efteråret," siger skatteminister Benny Engelbrecht (S) og betoner, at han vil gå efter den model, som ligger på bordet nu.

Han har da heller ikke meget tilovers for eksperternes kritik.

"Hvis man troede, at vi skulle tilbage til en fondsordning, som den så ud for 1999, så har man hørt forkert. Det er nu

engang sådan, at de, der får noget, altid gerne ville have haft noget mere. Men jeg mener, at vi har lavet en meget lukrativ ordning," siger skatteministeren.

Fra Venstre er man mere åbne over for eksperternes kritik.

"Vi har det at forbedre forholdene for virksomheder som en helt central dagsorden – og vi vil gerne lave en fondsmodel, som reelt er en mulighed for virksomhederne. Hvis eksperterne siger, at regeringens udspil ikke vil åbne døren til nye fonde, så må vi kigge på det igen. Vi skal finde knasterne og høvle dem af, så det bliver en reel mulighed at få nye erhvervsdrivende fonde i Danmark," siger Torsten Schack Pedersen, skatteordfører i Venstre.

Han garanterer, at eksperternes kritik vil blive taget med i drøftelserne, hvis en blå regering efter valget får overdraget nøglerne til Statsministeriet.

"Jeg kan ikke på nuværende tidspunkt sige, hvad den økonomiske ramme for modellen skal være. Men vi bliver nødt til at have en seriøs drøftelse af, hvordan vi sikrer, at vi ikke laver en model, som ikke bare er et slag i luften, der ser ud af noget, men reelt ikke virker," siger han.

### Regeringens model

Forslaget indebærer ifølge Skatteministeriet et forventet gennemsnitligt mindre provenu til staten på ca. 360 mio. kr. årligt, når successionsadgangen ved overdragelse af en virksomhed til en erhvervsdrivende fond genskabes. Det betyder, at overdragelse til en fond sidestilles med andre typer generationsskifte, ved at overdragelsesprisen reduceres til 15 pct. for overdrager eller 20 pct., hvis fonden betaler regningen for overdragelsen.

Men ifølge eksperterne vil det forven-

## De gamle og de nye regler

### EKSISTERENDE REGLER:

- \* Aktionæren skal betale en aktieskat på 42 pct.
- \* Af den resterende værdi skal der betales 20 pct. i skat ved en overdragelse af aktierne til en familiefond eller 36,25 pct. i boafgift.
- \* Skatten ved gave kan undgås, hvis der er tale om en fond, der ikke har familieformål.
- \* Afgiften ved arv kan undgås, hvis der er tale om en fond, der udelukkende har et almennyttigt formål.
- \* Det er således muligt at begrænse skatten ved overdragelse til 42 pct. alt i alt. Hvis aktionæren ejer aktierne igennem et holdingselskab, er det muligt helt at undgå skat og afgift, hvis fonden udelukkende har almennyttige formål.

KILDER — Susanne Nørgaard, partner i PWC, og Rasmus Feldthusen, prof. på Københavns Universitet.

### FORESLÅEDE REGLER:

- \* Overdrager betaler 15 pct. i overdragsafgift, eller fonden betaler 20 pct. i overdragsafgift. Hermed kommer beskatningen af selve overdragelsen til at se sådan ud:

Skattebetaling, eksisterende og nye regler, pct.

FONDENS FORMÅL	EKSISTERENDE REGLER			NYE REGLER	
	Familie, uanset også andre formål	Kun almennyttigt		Erhvervs-mæssigt og evt. almennyttigt	
		Fra aktionæren	Fra aktionærens selskab		
GAVE	53.6	42	0	42	20
ARV	63	42	0	63	20

**MM** FIGUR 1 — I den nye fondsmodel lægges der op til, at der ved overdragelse af en virksomhed til en fond skal betales 20 pct. i overdragsafgift. I dag er beløbet 42 eller 63 pct., hvis en virksomhed vælger at give virksomheden til en erhvervsdrivende fond.

- \* Men derudover pålægges fonden en række skattemæssige ulemper, hvis man ønsker at gøre brug af de nye regler.
  1. Den første væsentlige forskel mellem de eksisterende og foreslåede regler er, at ved de eksisterende regler er avanceskatten betalt, hvorimod avanceskatten efter de nye regler fortsat hviler på de aktier, som nu ejes af fonden. En overdragelse af aktierne eller en række andre dispositioner vil derfor udløse yderligere 22 pct. i skat.
  2. Den anden væsentlige forskel mellem de eksisterende og foreslåede regler er, at fonde, der vælger at bruge de nye regler, underkastes en række værneregler, som ikke gælder for andre fonde, herunder:
    - Fondens primære formål ifølge vedtægterne skal være at eje og drive virksomheden gennem en bestemmende aktiepost.
    - Udbytter fra virksomheden til fonden gøres skattepligtige. Dette indebærer en dobbeltbeskatning (22 pct. + 22 pct.) i de situationer, hvor fonden ikke kan (eller vil) uddele alle udbytterne modtaget af virksomheden.
    - Aktieoverdragelsen skal tilfalde fondens grundkapital, og en efterfølgende overførsel til frie midler eller til uddeling vil udløse beskatning af fonden.
    - Den såkaldte transparensregel finder ikke anvendelse. Det betyder, at almennyttige uddelinger ikke kan fratrækkes i virksomhedens indkomst. Derved bliver der mindre overskud til uddeling til almennyttige formål.

tede fald i provenuet ikke blive en realitet. Tværtimod stiller den nye model det modsatte i udsigt: At staten i kraft af flere skattekrav på sigt kan hente et merprovenu via modellen.

“Det kan meget vel vise sig, at reglerne vil medføre, at det ender med at blive en gevinst frem for en udgift for statskassen,” siger Susanne Nørgaard.

Det skyldes, at avanceskatten med den nye model ikke længere vil være betalt ved et ejerskifte men vil hvile på de aktier,

som efter en overdragelse nu ejes af fonden. En overdragelse af aktierne eller en række andre dispositioner vil derfor udløse yderligere 22 pct. i skat.

Dertil indeholder modellen en række værneregler, som ikke gælder for andre fonde – eksempelvis at fondene efter de nye regler skal beskattes af virksomhedens overskud, hvorfor der sker en dobbeltbeskatning. *Se tekstboks og figur 1.*

Hermed kommer fonde stiftet efter reglerne i den nye model til at stå markant

dårligere, end de fonde, der blev stiftet før 1999. Derfor tror eksperterne heller ikke, at ordningen, hvis den vedtages i sin nuværende form, vil blive benyttet.

“Hvis man vil ud og kæmpe i Champions League blandt globale virksomheder, så kræver det, at ejeren i form af fonden er kapitalstærk og handlekraftig, frem for til stadighed at være tynget af beskatning som følge af overdragelsen. Man risikerer med de foreslåede værneregler at få en gruppe af 2. divisionsfonde, som

står markant dårligere, end de gamle erhvervsdrivende fonde. Derfor spør jeg, at der ikke vil være nogen, som vil benytte sig af modellen i den eksisterende form,” siger Rasmus Feldthusen og fortsætter:

“Var A.P. Møller Fonden eller Novo Nordisk Fonden etableret under den nye model, havde det jo givet et gigantisk merprovenu i skatter til staten på bekostning af fondens rolle som kapitalstærk og langsigtet ejer. Og det er vel ikke det, der er meningen, når man fra politisk hold siger, at man gerne vil støtte op om fondsmodellen for at skabe vækst og arbejdspladser i Danmark?” spørger han retorisk.

### **Embedsmænd på umulig opgave**

Regeringens udspil bygger på rapporten “Succession til erhvervsdrivende fonde” offentliggjort i begyndelsen af maj i år. Rapporten er lavet af en tværministeriel arbejdsgruppe, der efter aftalen om Vækstplan DK tilbage i juni 2013 blev sat til at finde en model for, hvordan erhvervsdrivende fonde kunne overtage virksomheder med skattemæssig succession. *Se tekstboks.*

Men pilen peger ikke på, at det er embedsmændene, som gennem de seneste to år har lavet et dårligt stykke arbejde i deres analyse og modeludformning, men derimod at den politisk bestemte ramme har gjort det til en noget nær umulig opgave at lave en god model. Da arbejdet gik i gang, fik arbejdsgruppen en økonomisk ramme for arbejdet, som sagde, at indtægterne til staten ved en ny model ikke måtte falde med mere end 300 mio. kr., hvilket allerede dengang mødte kritik.

“Det var en umulig opgave med den budgetramme. Det har medført, at man har lavet en billig model og dermed også, at man ikke har lavet en god model. Når man nu har sagt, at man gerne vil have fonde, og at de er værdifulde for Danmark, kan det undre, at man kommer op med noget, som er så lidt attraktivt,” siger tidligere departementschef i Skatteministeriet Peter Loft og påpeger, at arbejdet synes spildt.

“Det forekommer nyttesløst, at man har lavet modellen, for der er ikke tale om

## **En ny model for skattemæssig succession**

Den 24. april var det præcis to år siden, at den daværende S-R-SF-regering kunne melde ud, at man sammen med Venstre, Liberal Alliance og de konservative som en del af Vækstplan DK havde indgået en bred politisk aftale om bl.a. at gennemføre en ny regel om skattemæssig succession, som fra 2016 skulle åbne døren for, at der kan etableres nye erhvervsdrivende fonde i Danmark. En dør, der ellers, siden Nyrup-regeringen gennemførte Pinsepakken i 1999, har været hermetisk lukket. Dengang fjernede man muligheden for, at fonde ved et generationsskifte kunne modtage en virksomhed i arv uden at skulle betale den såkaldte avanceskat. Konsekvensen har været, at der siden dengang ikke er blevet stiftet en eneste ny fond, der ejer en større dansk virksomhed.

En tværministeriel arbejdsgruppe blev herefter sat til at komme med forslag til en model, så erhvervsdrivende fonde kan overtage virksomheder med skattemæssig succession fra 2016. Den nuværende regering skulle ifølge deres eget lovprogram have fremlagt et aftaleforslag i februar 2015. Det kom 6. maj som del af regeringens vækststudspil og indeholder en model for, hvordan regler og proces for skattemæssig succession ved overdragelse af en virksomhed til en fond kan se ud.

et skub, der kan åbne døren til nye danske fonde, og dermed heller ikke lette danske virksomheder i et generationsskifte. Der er brug for at se på det igen efter valget.”

### **Linak: Ubrugelig model**

Direktør i DI Tine Roed var umiddelbart efter fremlæggelsen af den nye model ude at rose udspillet, og Jacob Bræstrup, skattepolitisk chef i DI, er stadig positiv over for den overordnede idé med modellen.

“Vi er positive over for, at regeringen viser villighed til at afsætte ekstra midler, så vi kan få en attraktiv model for succession til erhvervsdrivende fonde. Så vi kvitterer for, at man i udspillet lægger op til en overdragelsesafgift på niveau med bo- og gaveafgiften ved almindelige generationsskifter,” siger skattechefen, som dog også har lidt malurt i bægret.

“Vi afventer de politiske drøftelser efter valget og har helt klart nogle opmærksomhedspunkter, som vi mener kan og skal forbedres, hvis modellen skal blive attraktiv for virksomhederne. Det gælder både overdragelsesafgiften, når det er fonden, der betaler, og nogle af de værns-

regler, der lægges op til. Det er vigtigt, at det bliver mere favorabelt at overdrage en virksomhed til en fond, og at fonden får frihed til at drive virksomheden optimalt,” siger han.

Det er også diagnosen fra den familieejede virksomhed Linak, som de seneste år ellers har været positive over for at overdrage dele af virksomheden til en fond ved et forestående generationsskifte. Direktør og ejer Bent Jensen var ellers umiddelbart positiv, da han så overskriften på regeringens udspil, men efter nærmere gennemlæsning er hans vurdering i dag en helt anden.

“Overskriften er fin, men indholdet er ikke noget, vi kan bruge til noget. Det matcher slet ikke, hvad man lover. Tværtimod er det en model, som langtfra lever op til sin målsætning om igen at åbne døren til, at vi får erhvervsdrivende fonde i Danmark. Der er langt igen, før den kan blive spiselig for os. Det er endnu et eksempel på, at vi i disse år er vidner til et forfærdeligt skattecirrus. Det er ikke noget, der vinder vores stemme,” siger Linak-direktøren •